

SORTSVALG I VINTERRAPS 2017

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Vinterrapsorter, der har givet et højt og stabilt udbytte igennem flere års forsøg bør vælges til hovedparten af vinterrapsarealet.

Igen i 2017 er der givet dispensation til at man i Danmark kan bejdse med Cruiser RAPS eller Modesto 480 FS, se [Dispensation til skadedyrsbejdser i vinterraps](#). Igen her i 2017 er det derfor muligt at producere og sælge udsæd i Danmark, der er bejdset med de såkaldte neonicotinoider. Såning af udsæd der er bejdset med neonicotinoider er tilladt indtil 10. september 2017. Efter denne dato må landmanden opbevare evt. rester af bejdsede frø, men frøene må først anvendes ved evt. fornyet dispensation i 2018.

Det er vigtigt at fokusere på, hvilke bejdsemidler der er anvendt på ens udsæd. Der kommer udsæd på markedet, som er bejdset med midler, der er mindre effektive mod rapsjordlopper. De fleste sorter kan fås nenincotinoidbejdsede, men flere af sorterne vil også findes på markedet kun bejdset med svampemidlet thiram, der ikke har effekt mod skadedyr.

VALG AF VINTERRAPSSORT

Vinterrapsorter, der har givet et højt og stabilt udbytte gennem flere års forsøg, bør udgøre den største del af årets indkøbte udsæd. Hvis du dyrker store arealer, kan sortsvalget med fordel spredes på flere sorter.

Fokus ved valg af vinterrapsort:

- Et stort og stabilt udbytte af frø af standardkvalitet gennem flere års forsøg
- God vinterfasthed
- Passende højde ved høst
- Lav modtagelighed mod Phoma (rodhalsråd)
- Lav modtagelighed overfor lys bladplet
- God dryssefasthed (skulpeopringningsresistens)
- Pris på udsæd og behov for planteværnsindsats (vækstregulering) i dyrkningssæsonen.

Udsæd til linjesorter vil ofte være billigere end til hybridsorter, hvilket også skal indgå i sortsvalget.

I tabel 1 og 2 ses en oversigt over en stor andel af de sorter, der markedsføres af DLG, Danish Agro, Nielsen & Smith samt DLF i 2017. Udbytter og målte dyrkningsegenskaber fra danske forsøg fremgår af tabel 1, mens der i tabel 2 er samlet oplysninger fra forældre og andre kilder.

Der findes ikke danske oplysninger om sorterens modtagelighed overfor rodhalsråd og lysbladplet. På [AHDB](#),s

hjemmeside, kan man finde data for modtagelighed for nogle af sorterne. (Lys bladplet = light leaf spot, og rodhalsråd = stem canker, skalaen går fra 1-9, hvor et højt tal svarer til en god resistens.)

Kålbrot resistens findes i 4 af de nævnte sorter, men man skal være opmærksom på, at de alle har samme resistensbaggrund, derfor skal man reservere de resistente sorter til arealer, hvor man ved der forekommer kålbrot. Selvom der vælges en resistent sort må man aldrig gå på kompromis med, at der skal være 5 rapsfrie år i sædskiftet.

Resistens mod rapsrødsot findes i 2 af sorterne. Rapsrødsot er en virus sygdom, der spredes med bladlus om efteråret. Sygdommen kan ved massive angreb give et udbyttetab på op i mod 20 %, men så store tab forventes almindeligvis ikke. Rapsrødsot blev tidligere omtalt som Turnips Yellow Virus.

I tabel 2 fremgår det også, om sorterne anbefales til tidlig eller sen såning. Sorter der anbefales til sen såning har en hurtig udvikling om efteråret, og kan derfor også være at foretrække i lidt sene eller kølige områder i landet.

Tabel 1. Udbytter og dyrkningsegenskaber i vinterrapsorter, der udbydes på det danske marked til udsåning i august 2017.

	Danske forsøg						
	Forholdstal for udbytte, kg frø af standardkvalitet. Landsforsøg, Soritno.dk			Pct. olie i tørstof	Dato f. beg. blomstring	Agrøde- højde v. høst, cm	Plante- højde v. afblom- string, cm
	2016	2015	2014				
Alabama	109	97	(105)	50,7	30/4	160	160
Alasco	(107)	(97)		(49,8)	(28/4)	(147)	(152)
Angelico	(110)	(108)		(49,3)	(23/4)	(163)	(154)
Archimedes	96		(99)	48	29/4	156	154
Architect	110	(103)		50,4	2/5	163	161
Butterfly*	113	(110)		51,0	1/5	142	145
Dariot	111	(100)		50,9	1/5	163	163
Django*	110	(108)		51,2	2/5	137	138
DK Exalte	107	107	107	50,9	28/4	160	157
DK Exception	107	104	(109)	49,9	30/4	156	157
DK Exclaim	112	101		50,1	1/5	158	161
DK Exentiel	107	103		50,4	29/4	155	156
DK Explicit	109	98	105	51,6	1/5	166	166
DK Platinum	Ingen danske forsøg						
Einstein	103	99	(110)	50,5	28/4	145	143
Fencer	106	105	(105)	51,4	29/4	145	143
Halyn	(114)	(94)		(50,1)	(28/4)	(158)	(155)
Hasting	106	103	(104)	50,0	3/5	150	153
President	103	96	(105)	50,9	30/4	154	158
PT256	102	106	(99)	50,7	28/4	152	153
Quartz*	103	108	105	50,5	3/5	140	142
SY Alibaba	(91)			(49,6)	(24/4)	(130)	(132)
V316OL**	106	100		52,1	29/4	159	160
Wembley	106	105	104	50,8	24/4	154	156

*: Linjesort; **: Speciel fedtsyresammensætning. Oplysninger i parentes, Lovbestemt værdiafprøvning, færre forsøg

end landsforsøgene.

Tabel 2. Særlige egenskaber og anbefalinger i vinterrapsorter, der udbydes på det danske marked til udsåning i august 2017.

	Forædleroplysninger				Egnet til såning:	Resistens mod*	
	Resistens mod			Lys bladplet		Rodhalsråd	
	Kålbrot	Rapsrødsot	Skulpeopspringning				
Alabama			Ja	Sen			
Alasco	Ja		Ja				
Angelico		Ja	Ja				
Archimedes	Ja		Ja				
Architect		Ja	Ja		6	6	
Butterfly*				Tidlig			
Dariot			Ja	Sen	6	9	
Django*				Tidlig	6	7	
DK Exalte			Ja	Sen	7	8	
DK Exception			Ja	Tidlig	6	9	
DK Exclaim			Ja		6	9	
DK Exentiel			Ja		6	8	
DK Explicit			Ja	Tidlig	6	9	
DK Platinum	Ja		Ja	Tidlig			
Einstein				Tidlig	5**	4**	
Fencer				Sen	5	8	
Halyn			Ja				
Hasting			Ja		6	7	
President				Tidlig			
PT256				Tidlig			
Quartz*				Tidlig	5**	9**	
SY Alibaba	Ja			Tidlig			
V316OL****					6	5	
Wembley				Sen	7	5	

*: 1 = fuldt modtagelig, 9 = god resistens; **Oplysninger fra 2016/17